Kommunikationsutskottet

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2019—2022

Till finansutskottet

INLEDNING

Remiss

Statsrådets redogörelse om planen för de offentliga finanserna 2019—2022 (SRR 1/2018 rd): Ärendet har remitterats till kommunikationsutskottet för eventuellt utlåtande till finansutskottet. Tidsfrist: 18.5.2018.

Sakkunniga

Utskottet har hört
- kanslichef Harri Pursiainen, kommunikationsministeriet
- överdirektör Mikael Nyberg, kommunikationsministeriet
- ekonomidirektör Kristiina Tikkala, Trafikverket
- avdelningschef Tomi Harju, Trafiksäkerhetsverket
- ekonomichef Petra Ruotsalainen, Kommunikationsverket.

Skriftligt yttrande har lämnats av
- Meteorologiska institutet.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Våra trafikleder är tyvärr i problematiskt skick och det eftersatta underhållet inom bastrafikledshållningen är stort. Enligt uppgifter till utskottet har anslagen till bastrafikledshållningen den pågående valperioden räckt till för att hindra att det eftersatta underhållet blir ännu större. Utskottet anser att anslagen för att stoppa ökningen i det eftersatta underhållet är ett steg i rätt riktning och framhåller att det eftersatta underhållet måste uppmärksammas också i fortsättningen. Följaktligen påpekar utskottet att nästa regering bör se till att anslagen till bastrafikledshållningen och investeringarna i projekt räcker till för att garantera att statens trafikleder underhålls och utvecklas i tillräckligt stor omfattning.

Utskottet understryker att utvecklingen av trafiknätet måste basera sig på den parlamentariska arbetsgruppens långsiktiga tolvårsplan. Utvecklingsarbetet måste föregås av sammanhållen planering som bygger på utredningar. Då är det viktigt att utgå från långsiktiga planer och ta hänsyn till

dels att utvecklingen måste vara lika i hela landet, dels att det finns regionala projekt som är viktiga för näringsverksamheten och människors mobilitet. Vidare är det angeläget att ta hänsyn till olika transportformer och att satsa på både väg- och banförbindelser. I fortsättningen måste man också utreda möjligheterna att få medel från andra källor än budgeten och att utnyttja nya finansieringsmodeller. A och O är att utveckla transportområdet i totalekonomiskt hänseende och att satsa på långsiktig planering med fokus på bastrafikledshållning och investeringar samt inom information och kommunikation på cybersäkerhet.

Bastrafikledshållning

Eftersatt underhåll. Enligt rambeslutet uppgår anslaget till bastrafikledshållning (moment 31.10.20) till cirka 1,02 miljarder euro 2019–2021. Ett spetsprojekt i regeringsprogrammet som avsätter medel för att minska det eftersatta underhållet lider mot sitt slut och enligt rambeslutet kommer ett tilläggsanslag på knappa 300 miljoner euro att avsättas för bastrafikledshållning först 2022. Det eftersatta underhållet kräver omkring 2,5 miljoner euro och beloppet kan inte reduceras med de sänkta anslagen som föreslår 2019–2021. Det eftersatta underhållet kommer att öka om inte den årliga höjningen på 300 miljoner euro införs som den parlamentariska arbetsgruppen enhälligt har föreslagit.

Utskottet understryker att det bör avsättas 300 miljoner euro årligen för bastrafikledshållning och att det måste göras varje år 2019–2021 för att det eftersatta underhållet inte ska öka på nytt. Enligt utskottet är det viktigt att nästa regering avsätter extra ett anslag på 300 miljoner euro för bastrafikledshållningen. Det är viktigt att värna om statens egendom och inte låta den förfalla. Här är det extra angeläget att planeringen och finansieringen sträcker sig över flera valperioder och bygger på en tolvårsperiod som den parlamentariska arbetsgruppen rekommenderar.

Enskilda vägar. Under valperioden har anslagen till eftersatt underhåll gått till enskilda vägar och stöden uppgår till 10 miljoner euro årligen fram till 2020. I fortsättningen måste anslagen till enskilda vägar ligga på en förhöjd nivå på cirka 13 miljoner euro årligen.

Nya projekt och hur de finansieras

Rambeslutet beaktar två utvecklingsprojekt som redan ingick i kompletteringsbudgeten för 2018 utöver de ungefär tio projekt som redan slutförts under regeringsperioden. Utskottet menar att det är oroväckande att de inte är fler i planen. Utöver vägprojekt måste banprojekt genomföras och styrsystemet bytas ut.

När utvecklingsprojekt planeras bör centraliserade lösning komma i fråga också vad gäller trafiksäkerheten för nya trafikleder och trafikförbindelser. För större projekt behöver det utredas om det går att få extern finansiering utöver budgeten eller internationella bidrag, exempelvis från EU. I dessa fall gäller det att komma ihåg att det kan uppstå extra kostnader vid projektstarten. Trots det är sådana projekt på sikt ofta mer kostnadseffektiva.

Informationssäkerhet och funktionssäkerhet i samhället

Utskottet välkomnar att Kommunikationsverket i rambeslutet under omkostnadsmomentet får större anslag för att förbättra informationssäkerheten och funktionssäkerheten i samhället. Vidare understryker utskottet att så kallad cybersäkerhet inte bara rör kommunikationsområdet utan i ett bredare perspektiv handlar om hur hela samhället fungerar och hur säkert det fungerar. Här har vi att göra med exempelvis alla betalningar i samhället, säker användning och tillämpning av data, 5G-teknik, smarta transporter och digitalisering av transporter, bland annat taxitrafiken. I takt med att sakernas internet vinner terräng får cybersäkerheten en mer framträdande roll i hushållens vardag.

I fortsättningen måste bland annat statsförvaltningen och näringslivet gå in för att förbättra cybersäkerheten och ta fram en handlingsplan för det. Enligt kommunikationsministeriet räcker Kommunikationsverkets nuvarande resurser inte till för ha beredskap dygnet runt vid eventuella störningar. De föreslagna anslagsökningarna medger inte att alla behov tillgodoses, framhåller utskottet. Följaktligen är det nödvändigt att noga bevaka hur anslaget för större informationssäkerhet och funktionssäkerhet i samhället räcker till och att anslaget höjs tillräckligt mycket.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunikationsutskottet föreslår

att finansutskottet beaktar det som sägs ovan.

Helsingfors 15.5.2018

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Ari Jalonen blå
vice ordförande Mirja Vehkaperä cent
medlem Mikko Alatalo cent
medlem Jyrki Kasvi gröna
medlem Jukka Kopra saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Mia Laiho saml
medlem Jari Myllykoski vänst
medlem Jani Mäkelä saf
medlem Markku Pakkanen cent
medlem Jari Ronkainen saf
medlem Satu Taavitsainen sd
medlem Ari Torniainen cent.

Sekreterare var

utskottsråd Mika Boedeker.